PRIMUL PROGRAM EXECUTIV DE COLABORARE CULTURALĂ ÎNTRE GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA ŞI GUVERNUL REPUBLICII ITALIENE PENTRU ANII 2020 – 2022

Guvernul Republicii Moldova, denumit în continuare „Partea moldovenească" şi Guvernul Republicii Italiene, denumit în continuare „Partea italiană",

- în conformitate cu prevederile Acordului de colaborare culturală, ştiinţifică şi tehnologică între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Republicii Italiene, semnat la Roma la 19 septembrie 1997, precum şi ale Declaraţiei Comune a Ministrului Afacerilor Externe şi Integrării Europene al Republicii Moldova şi Ministrului Afacerilor Externe şi Cooperării Internaţionale al Republicii Italiene privind cooperarea bilaterală pentru implementarea Acordului de Asociere (inclusiv crearea Zonei de Comerţ Liber Aprofundat şi Comprehensiv – AA/DCFTA) dintre Uniunea Europeană şi Republica Moldova, semnată la Roma, la 15 octombrie 2014,
- dorind să consolideze schimburile în domeniul culturii şi să contribuie în acest fel la aprofundarea relaţiilor de prietenie între ţările respective;

au convenit asupra prezentului Program executiv de cooperare culturală.

Articol 1
ÎNVĂŢĂMÂNT

1. Învăţământ superior

1.1. Părţile vor susţine cooperarea între Ministerul Educaţiei, Culturii şi Cercetării al Republicii Moldova şi Ministerul Instruirii, Universităţii şi Cercetării al Republicii Italiene, precum şi cooperarea între instituţii de învăţământ superior şi de cercetare din cele două ţări.

Părţile vor stabili un program de cooperare interuniversitară care va cuprinde:

- încheierea acordurilor şi convenţiilor;
- schimb de profesori, date şi informaţii;
- realizarea proiectelor comune de cercetare, programelor comune de doctorat şi cursuri integrate între universităţile moldoveneşti şi italiene;
- organizarea seminarelor şi conferinţelor;
- schimbul de informaţii privind acordurile interuniversitare în vigoare şi cele ce urmează a fi încheiate ulterior.

1.2. Părţile vor realiza anual schimburi de până la 2 profesori şi/sau cercetători universitari pentru vizite cu o durată maximă de 8 zile, în vederea realizării programelor comune de cercetare şi iniţiere a parteneriatelor între universităţi şi alte instituţii de învăţământ superior din cele două ţări, în special în ceea ce priveşte învăţământul superior şi formarea în cadrul programelor de postdoctorat în domeniul patrimoniului cultural edificat.

2. Învăţământ general

2.1. Părţile vor face schimb de manuale şi alte materiale didactice în vederea favorizării procesului de cunoaştere reciprocă a culturii, sistemelor de învăţământ şi metodelor de predare. Părţile vor face schimb de informaţii referitoare la metodologiile didactice moderne şi rezultatele ultimelor cercetări din domeniul pedagogiei; vor evalua condiţiile de sporire a schimburilor între clase de orice nivel şi grad; vor încuraja compararea între respectivele experienţe didactice multimedia, cu referire specială la măsurile de instruire a copiilor cu dizabilităţi.

2.2. Părţile manifestă interes comun în promovarea:

- cursurilor de formare continuă pentru profesorii moldoveni de limbă italiană din şcolile din Republica Moldova;
- înfrăţirilor şi contactelor între instituţiile de învăţământ sau alte organizaţii interesate, în vederea promovării schimbului de elevi în baza proiectelor de formare convenite între aceste instituţii.

2.3 Părţile, pe perioada de valabilitate a prezentului Program, vor depune efort în vederea promovării iniţiativelor în domeniul educaţiei şi instruirii, care vor fi stabilite prin intermediul canalelor diplomatice între ministerele competente ale celor două ţări.

3. Recunoaşterea actelor de studii

3.1.Părţile se angajează să se informeze reciproc despre sistemele de învăţământ general şi superior şi evoluţia acestora, în vederea unei evaluări comparative echitabile a respectivelor certificate şi titluri de studii din partea autorităţilor competente ale celor două ţări.

4. Predarea limbii române şi italiene

4.1. Părţile vor susţine promovarea limbilor şi culturilor respective în cele două ţări.

4.2. Părţile, în limita disponibilităţilor financiare, vor susţine:

- promovarea instituirii claselor bilingve la nivelul învăţământului secundar, ale căror moduri de funcţionare să fie stabilite prin acorduri specifice, inclusiv în scopul recunoaşterii titlurilor de studii finale pentru continuarea studiilor în instituţiile de învăţământ superior din ţările respective.

4.3. Partea italiană îşi exprimă disponibilitatea de a oferi cărţi pentru studierea limbii italiene, literaturii, istoriei, geografiei, pentru predarea limbii italiene, pentru cursurile de formare şi perfecţionare a cadrelor didactice şi lectorilor, precum şi pentru acele instituţii culturale care, prin intermediul misiunilor diplomatice, vor face solicitare.
De asemenea, Partea italiană va examina posibilitatea oferirii unor contribuţii financiare în vederea instituirii catedrelor didactice de limbă italiană în instituţiile de învăţământ primar şi general şi va susţine iniţiativele corespunzătoare de formare a profesorilor moldoveni de limbă italiană.

4.4. Societatea „Dante Alighieri", care operează în Republica Moldova, prin intermediul Comitetului de la Chişinău, prevede să promoveze limba şi cultura italiană, desfăşurând activităţi didactice şi culturale, suplinirea bibliotecilor, diseminarea certificatului PLIDA (Proiectul Limba Italiană Dante Alighieri), în cadrul sistemului CLIQ, pentru certificarea competenţelor de limbă italiană, şi a planurilor de curs ADA (Certificatul Dante Alighieri).

Articolul 2
BURSE DE STUDII

1. Cetăţenii moldoveni pot concura pentru obţinerea unei burse de studii puse la dispoziţie de către partea italiană în limitele disponibilităţii bugetare (punctul I A) din Anexa la prezentul Program).

Bursele lunare de studiu vor fi oferite în conformitate cu modalităţile prevăzute în avizul anual de burse, publicat pe pagina web a Ministerului Afacerilor Externe şi Cooperării Internaţionale.

2. Partea moldovenească va oferi anual cetăţenilor italieni 5 burse de studii (licenţă/master/doctorat), în condiţiile prevăzute de legislaţia naţională în vigoare aplicată pentru cetăţenii Republicii Moldova, care îşi fac studiile cu finanţare din bugetul de stat.

Articolul 3
COOPERAREA ŞTIINŢIFICĂ ŞI TEHNOLOGICĂ

1. Părţile recunosc importanţa ştiinţei şi tehnologiei pentru dezvoltarea economică, socială şi culturală a ambelor ţări.

2. Părţile, în stabilirea priorităţilor pentru susţinerea financiară a proiectelor de cooperare, au convenit de a ţine cont de următoarele criterii:

- conformitatea cu domeniile prioritare de dezvoltare a ştiinţei şi tehnologiei celor două ţări;

- potenţialul inovaţiei tehnologice.

3. Părţile identifică în comun ca sector strategic al dezvoltării culturale şi economice cel al aplicării Tehnologiilor Informaţionale şi Comunicaţionale (TIC) în sectorul cultural şi se angajează să pregătească programe comune de cercetare în acest domeniu, cu transfer tehnologic şi acţiuni de formare bilaterale.

Articolul 4
CULTURĂ ŞI ARTĂ

1. Instituţii culturale

Părţile vor promova colaborarea între instituţiile culturale din ambele ţări.

2. Muzică, Teatru, Dans

Părţile vor susţine realizarea de spectacole şi turnee ale trupelor de artişti sau artiştilor individuali deosebit de calificaţi şi vor promova colaborarea şi schimburile între instituţiile şi asociaţiile de profil din ţările respective (punctul I C) din Anexa la prezentul Program).

3. Cinema

Părţile vor promova participarea reciprocă la festivalurile de cinematografie care au loc în Republica Moldova şi Italia, precum şi realizarea festivalurilor de regizori sau a săptămânilor filmului şi colaborarea între asociaţii şi operatori din sectorul cinematografic (punctul I C) din Anexa la prezentul Program).

4. Festivaluri, celebrări, evenimente de amploare

Părţile vor face schimb de informaţii şi documente despre festivaluri, celebrări şi evenimente culturale de mare însemnătate care au loc în ţările respective şi vor susţine participarea grupurilor de artişti sau artiştilor individuali deosebit de calificaţi şi reprezentativi ai culturii moldoveneşti şi italiene (punctul I C) din Anexa la prezentul Program).

5. Expoziţii

Părţile vor susţine, pe perioada de valabilitate a prezentului Program, realizarea de expoziţii la nivel înalt. Părţile vor conveni, prin canale diplomatice, asupra propunerilor şi tematicii expoziţiilor ce urmează a fi realizate reciproc.

Articolul 5
COOPERAREA ÎN SECTOARELE ARHEOLOGIEI, RESTAURĂRII, CONSERVĂRII ŞI PROTECŢIEI PATRIMONIULUI CULTURAL

1. Părţile vor promova cooperarea în domeniul arheologic, susţinând misiunile de experţi, contactele şi schimbul de cercetători, date şi publicaţii între instituţiile specializate.

2. Ministerul Bunurilor şi Activităţilor Culturale şi Turismului susţine schimbul de informaţii cu organele omoloage din Republica Moldova în domeniul cercetării antropologice, paleopatologice şi paleontologice.

3. Părţile vor încuraja colaborarea şi schimbul de informaţii şi experienţă în domeniul muzeografiei, precum şi în cel al protecţiei, conservării şi restaurării patrimoniului cultural, în conformitate cu respectivele acte normative în vigoare.

4. Părţile vor examina perspectivele de colaborare în domeniul de catalogare a patrimoniului istoric şi artistic, arhitectural şi urban, inclusiv prin intermediului schimbului de specialişti. Ministerul Bunurilor, Activităţilor Culturale şi Turismului este dispus să realizeze, în colaborare cu instituţia de resort din Republica Moldova, schimb de cunoştinţe şi vizite în vederea aprofundării metodologiilor catalografice adoptate şi promovării realităţilor muzeale ale celor două ţări.

5. Părţile vor acorda o atenţie deosebită utilizării TIC şi a tehnologiilor multimedia în formarea, cunoaşterea, protejarea şi valorificarea patrimoniului cultural respectiv, încurajând şi sprijinind o colaborare din ce în ce mai strânsă între instituţiile culturale şi universitare din cele două ţări.

6. Părţile vor sprijini iniţiativele privind studiul domeniilor conexe conservării şi restaurării monumentelor şi centrelor istorice, precum şi formării experţilor tehnici în domeniu. Modurile de operare, inclusiv cele de ordin financiar, vor fi definite prin canale diplomatice.

7. Partea italiană manifestă interesul său în aprofundarea relaţiilor de colaborare cu instituţiile competente din Republica Moldova în materie de cartografiere tematică a bunurilor patrimoniului cultural expuse riscurilor, de protecţie a peisajelor culturale şi de recuperare a mediului prin schimb de informaţii, preluarea de experienţe şi, eventual, prin intermediul expoziţiilor şi iniţiativelor pilot.

8. Părţile se angajează să colaboreze în vederea contracarării traficului ilicit de bunuri culturale, prin acţiuni de prevenire, reprimare şi remediere, în conformitate cu prevederile legislaţiilor

naţionale şi respectând obligaţiile prevăzute în Convenţia Internaţională UNESCO din 1970 asupra măsurilor ce urmează a fi luate pentru intezicerea şi împiedicarea operaţiunilor ilicite de import, export şi transfer de proprietate al bunurilor culturale.

De asemenea, Părţile se obligă să coopereze în vederea consolidării şi perfecţionării sistemelor legislative şi administrative respective pentru implementarea integrală a prezentului Program.

9. Părţile vor acorda o atenţie deosebită colaborării pentru îndeplinirea obligaţiilor impuse de Convenţiile internaţionale UNESCO din 1972 privind Protecţia Patrimoniului Mondial Cultural şi Natural şi din 2003 privind Salvgardarea Patrimoniului Cultural Imaterial. De asemenea, Părţile se angajează să colaboreze în implementarea obligaţiilor prevăzute de Convenţia UNESCO din 2005 privind protecţia şi promovarea diversităţii de expresii culturale.

Articolul 6
ARTĂ, DESIGN ŞI ARHITECTURĂ CONTEMPORANĂ

1. Părţile se vor angaja în promovarea artelor vizuale contemporane (artă, arhitectură şi design), precum şi în dezvoltarea industriilor creative şi culturale aferente.

2. Părţile vor promova valorificarea patrimoniului artistic şi arhitectural contemporan, precum şi punerea în aplicare a acestuia, atât la nivel naţional cît şi internaţional, inclusiv prin intermediul schimbului de experţi din diverse sectoare ale disciplinelor aferente contemporanului.

3. Părţile vor colabora pentru organizarea cursurilor de formare în istoria artei, critica artei şi arhitectură contemporană.

4. Părţile vor susţine mobilitatea şi schimbul tinerilor artişti din cele două ţări, prin activarea rezidenţelor respective.

Articolul 7
ARHIVE, BIBLIOTECI, EDITĂRI ŞI TRADUCERI

1. Arhive

1.1. Părţile vor susţine colaborarea între respectivele administraţii arhivistice, prin:

- schimb de publicaţii ştiinţifice, microfilme, copii de documente şi dispoziţii normative, în conformitate cu legislaţiile naţionale în vigoare;

- schimb de vizite ale unui arhivist pentru o perioadă maximă de zece zile fiecare (punctul I B) din Anexa la prezentul Program).

Administraţiile arhivistice sus-menţionate vor realiza programe de colaborare, inclusiv prin intermediul acordurilor bilaterale.

1.2. Părţile vor facilita cooperarea între Arhivele istorice ale Ministerelor Afacerilor Externe din cele două ţări, în baza principiului reciprocităţii şi în conformitate cu actele normative în vigoare ale ambelor ţări, în scopul realizării schimbului de informaţii, experienţă şi publicaţii.

2. Biblioteci

2.1. Sunt prevăzute următoarele colaborări între bibliotecile celor două ţări:

- schimb de cărţi, publicaţii şi periodice între bibliotecile, academiile şi instituţiile culturale din cele două ţări;

- schimb de microfilme şi copii ale materialelor păstrate în bibliotecile publice de stat, în conformitate cu actele normative interne;

- schimb de vizite a unui bibliotecar, în baza principiului reciprocităţii, pentru efectuarea unei vizite cu durata maximă de două săptămâni (punctul I B) din Anexa la prezentul Program).

2.2. Partea italiană îşi declară disponibilitatea, la solicitare, de a trimite experţi în sectorul conservării şi restaurării, digitizării, proiectării edificiilor bibliotecare şi promovării cărţilor. Cheltuielile aferente vor fi suportate de către partea solicitantă. Detaliile vor fi stabilite prin intermediul canalelor diplomatice.

3. Editări şi Traduceri

3.1. Fiecare dintre Părţi va susţine, în limitele disponibilităţii bugetare, traducerea, editarea şi coeditarea principalelor opere literare ale autorilor naţionali din cealaltă ţară.

3.2. Partea italiană informează că sunt disponibile următoarele premii acordate editorilor şi traducătorilor de cărţi italiene în limbi străine.

- Ministerul Afacerilor Externe şi Cooperării Internaţionale oferă premii sau/şi contribuţii financiare editorilor şi traducătorilor de origine italiană şi/sau străină, în scopul difuzării şi traducerii operelor literare şi ştiinţifice, precum şi pentru traducerea, subtitrarea şi dublajul de filme de scurt metraj, lung metraj şi seriale televizate.
- Ministerul Bunurilor, Activităţilor Culturale şi Turismului, Direcţia Generală Biblioteci şi Instituţii Culturale oferă operatorilor de traduceri şi editorilor italieni şi străini "Premii Naţionale pentru traduceri", sub Înaltul Patronaj al Preşedintelui Republicii.
"Centrul pentru traducători şi iniţiative în favoarea traducerii", care activează în cadrul Direcţiei Generale menţionate, îşi declară disponibilitatea de a stabili contacte cu instituţiile interesate din Republica Moldova.

Propunerile vor fi transmise prin canale diplomatice.

3.3. Partea italiană este disponibilă să ofere instituţiilor de cultură şi universitare din Republica Moldova cărţi la diferite discipline şi materii, în baza cererii transmise prin intermediul canalelor diplomatice.

3.4. Partea moldovenească va oferi cărţi prin intermediul Ministerului Educaţiei, Culturii şi Cercetării, Bibliotecii Naţionale şi Bibliotecii Naţionale pentru copii ''Ion Creangă"; va organiza prezentări de carte a autorilor italieni, va sprijini traducerea de opere ale scriitorilor italieni; va sprijini colaborarea între casele editoriale italiene şi moldoveneşti.

Articolul 8
INFORMAREA ŞI COLABORAREA ÎN SECTORUL RADIOTELEVIZIUNII

1. Părţile vor susţine cooperarea între ziare, agenţii de presă, edituri şi alte servicii de informare ale celor două ţări în vederea impulsionării schimbului de informaţii privind sfera politică, economică, culturală şi socială a celor două ţări, având drept obiectiv creşterea gradului de cunoaştere reciprocă.

Părţile vor susţine schimburile şi cooperarea în sectorul radiofonic şi de televiziune, promovând încheierea acordurilor directe între instituţiile competente şi interesate.

2. Părţile vor susţine cooperarea directă între agenţiile de presă naţionale ale celor două ţări.

Articolul 9
SCHIMBURILE DE TINERET

1. În limitele disponibilităţii bugetare, părţile vor stimula cooperarea şi schimburile de tineret la nivel bilateral cât şi prin intermediul programelor şi altor forme de colaborare la nivel european, orientate pe dezvoltarea educaţiei non-formale, voluntariatului, organizaţiilor de tineret, formarea şi perfecţionarea cadrelor din domeniu, precum şi vor promova participarea tinerilor, inclusiv participarea creativă în cadrul taberelor educative, festivalurilor culturale şi folclorice.

2. Partea moldovenească va încuraja participarea bilaterală a tinerilor la concursurile de muzică corală, de dansuri populare şi folclorice, precum şi la competiţii sportive.

Articolul 10
SPORT

1. Părţile vor susţine dezvoltarea şi cooperarea în diverse discipline sportive, prin intermediul contactelor între instituţiile sportive din cele două ţări, şi în special, între respectivele Comitete Olimpice. Cheltuielile aferente organizării unor astfel de activităţi vor fi suportate de către partea solicitantă.

2. Părţile vor respecta obligaţiile prevăzute de Convenţia Internaţională UNESCO împotriva dopajului în sport din 2005.

Articolul 11
DREPTURILE OMULUI

1. Părţile vor încuraja activităţile culturale care au drept scop promovarea şi protejarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi intensificarea luptei contra rasismului, discriminării, xenofobiei şi orice formă de intoleranţă.

2. Părţile vor susţine activităţile culturale destinate să promoveze egalitatea dintre bărbat si femeie şi valorificarea creativităţii femeilor şi a producţiei lor culturale.

3. În scopurile prevăzute de alineatele 1 şi 2, Părţile vor utiliza inclusiv activităţile de cooperare culturală prevăzute de prezentul Program.

Articolul 12
ASPECTE FINANCIARE

Finanţarea acţiunilor prevăzute în prezentul Program, se va efectua în limita resurselor financiare ale fiecărei Părţi planificate anual în acest scop.

Articolul 13
DISPOZIŢII FINALE

1. Prezentul Program nu exclude posibilitatea de a conveni, prin intermediul canalelor diplomatice, asupra altor iniţiative neprevăzute de acesta, autorizate preventiv de Administraţiile competente pentru coordonarea Programului respectiv.

2. Părţile convin că toate iniţiativele menţionate în prezentul Program se vor realiza prin intermediul canalelor diplomatice.

3. Activităţile prevăzute de prezentul Program se vor desfăşura în conformitate cu Acordurile internaţionale în vigoare, cu respectarea legislaţiilor naţionale ale Părţilor şi a obligaţiilor ce decurg din statutul Italiei de ţară membră a Uniunii Europene.

4. Prezentul Program va intra în vigoare din data semnării şi va fi valabil până la data de 31 decembrie 2022. În cazul în care nu va exista vreo obiecţie scrisă a Părţilor, valabilitatea Prezentului Program va fi prelungită automat până la data de 31 decembrie 2023.

Semnat la ..Roma.....la data de..19 decembrie 2019., în două exemplare originale, fiecare în limbile română şi italiană, ambele texte fiind egal autentice.

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII ITALIENE

ANEXA

PREVEDERI GENERALE ŞI FINANCIARE

I A) Burse de studii

Selecţia candidaţilor propuşi pentru bursele de studii se va efectua anual, în fiecare dintre cele două ţări, în baza prevederilor avizelor de concurs privind acordarea burselor anuale.

Partea italiană va oferi bursierilor moldoveni:

- O bursă de studii acordată în baza dispoziţiilor prevăzute de avizul de concurs anual;
- Asigurarea medicală în caz de accidente şi boli, cu excluderea cheltuielilor pentru proteze dentare, cure de tratament pentru accidente produse în timpul activităţilor sportive sau riscante, precum şi pentru consecinţele bolilor anterioare;
- Scutirea integrală sau parţială a taxei de studii în învăţământul superior, doar în cazul, când instituţiile de învăţământ superior au prevăzut mijloacele necesare în conformitate cu autonomia acestora.

Bursele lunare de studiu vor fi acordate în conformitate cu modalităţile precizate din an în an de către avizul corespunzător, publicat pe site-ul web al Ministerului Afacerilor Externe şi Cooperării Internaţionale.

Partea moldovenească va oferi bursierilor italieni:

- O bursă lunară în conformitate cu legislaţia în vigoare;
- Scutirea integrală sau parţială a taxei de studii în învăţământul superior, doar în cazul, când instituţiile de învăţământ superior au prevăzut mijloacele necesare în conformitate cu autonomia acestora.
- Poliţă de asigurare medicală în conformitate cu legislaţia Republicii Moldova.

I B) <u>Schimb de vizite</u>

Partea trimiţătoare va comunica Părţii primitoare, cu cel puţin trei luni înainte, prin intermediul canalelor diplomatice:

- lista candidaţilor propuşi, în conformitate cu prevederile prezentului Program;
- cetăţenia (care va fi cea a Republicii Italiene sau cea a altui stat din Uniunea Europeană, în cazul celor care vor călători în Republica Moldova şi cetăţenia Republicii Moldova pentru cei care vor călători în Italia), date despre persoanele propuse, Curriculum Vitae, precum şi cunoaşterea limbilor străine;
- programul vizitei, cu indicarea titlurilor eventualelor conferinţe, precum şi numele profesorului, departamentului, facultăţii, universităţii sau instituţiei gazdă;
- perioada şi durata vizitei.

În cazul schimburilor de delegaţii (profesori, arhivişti, bibliotecari etc.) Părţile îşi asumă responsabilitatea de a asigura/acorda cazare şi a plăti diurne în conformitate cu legislaţia în vigoare a Părţilor. Cheltuielile de transport tur-retur vor fi suportate de către partea trimiţătoare sau

persoana cointeresată, iar cheltuielile de călătorie internă vor fi suportate de către partea primitoare sau persona cointeresată.

Partea primitoare va confirma acceptarea vizitei, prin canale diplomatice, de regulă cu cel puțin o lună înaintea datei de plecare.

În decursul unei luni de la încheierea vizitei, cercetătorul va prezenta în mod obligatoriu, prin canale diplomatice, un raport de sinteză despre cercetările efectuate.

Părțile vor colabora astfel încât persoanele participante la Programul respectiv, vor avea acces la instituțiile culturale, educaționale și științifice, la biblioteci, arhive, etc., pe durata desfășurării activităților lor formative, a programelor de lucru și de cercetări care îi interesează, în conformitate cu legislația în vigoare a țării gazdă.

I C) Cinematografie, spectacole și expoziții.

Cheltuielile privind organizarea festivalurilor cinematografice, spectacolelor și expozițiilor vor fi stabilite, din cînd în cînd, de către Părți în limita alocațiilor disponibile, precum și din contul altor surse în conformitate cu legislația în vigoare a Părților.

Toate inițiativele, care pot beneficia de susținerea financiară a Ministerului Bunurilor, Activităților Culturale și Turismului din Republica Italiană, vor trebui să obțină prealabil avizul favorabil al Comisiilor consultative sectoriale.